

Дигитална компетентност

Фалшиви новини за всички?

Фалшивите новини не са ново явление! Новото обаче е, че днес фалшивите новини се разпространяват много бързо благодарение на дигиталните медии, което позволява на всеки, който е онлайн, да изпраща всякакви съобщения! Фалшивите новини се разпространяват дори по-бързо от истинските новини, така че без значение дали изобщо си онлайн, те могат да имат влияние върху теб. Така че по-добре да научиш няколко трика с приятеля/ката си, за да откриеш фалшиви новини!

Сфера	Гражданско образование
Тема	Грамотност; Гражданство
Приблизително време	1 час и 30 минути
Цели	<p>Ако преминеш през целия модул, ще научиш за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • стратегиите за откриване на фалшиви новини • причините, поради които хората пишат фалшиви новини • въздействието на фалшивите новини

Warm-up

Срещал ли си информация, която се оказва невярна? Тя може да бъде онлайн, но и офлайн, може да бъде новина, за която много хора са чули, или нещо, което някой ти е казал...

Помисли за конкретна ситуация и я опиши на приятеля/ката си.

Сега се опитай да си спомниш: Как я разпозна? Как се почувства?

Накрая: Защо мислиш, че е изпратена? Обсъди го с приятеля/ката си.

Learn

Погледнете плаката „Как да разпознаваме фалшиви новини“. Той представя основните стратегии за това как да се идентифицират фалшивите новини.

Обсъдете всяка стратегия за откриване на фалшиви новини, която е представена на плаката: какви са предизвикателствата при използването им и как могат да бъдат преодолени?

Сещате ли се за други стратегии?

КАК ДА РАЗПОЗНАЕМ ФАЛШИВАТА НОВИНА

- **ВИЖТЕ ИЗТОЧНИКА**
Освен статията, проучете сайта, целите му и информацията за контакт.
- **ЧЕТЕТЕ ЦЕЛИЯ ТЕКСТ**
Заглавията често са подвеждачи. А как звучи цялата история?
- **ПРОУЧЕТЕ АВТОРА**
Установете съществува ли такава личност и какви са отзивите?
- **ИЗТОЧНИЦИ?**
Проверете приложените връзки. Установете дали наистина подкрепят написаното.
- **ПРОВЕРЕТЕ ДАТАТА**
Повторното публикуване на стари новини не означава, че те съответстват на текущите събития.
- **ДАЛИ НЕ Е ШЕГА?**
Ако историята е необичайна, може да е сатира. Проучете автора и сайта, за да сте сигурни.
- **ПРЕДРАЗСЪДЪЦИ**
Помислете дали преценката ви не е повлияна от пристрастия.
- **ЕКСПЕРТНА ПОМОЩ**
При съмнения попитайте библиотекар или проверете в друг сайт.

Превод: Н. Янкова Р. Георгиева

IFLA
International Federation of Library Associations and Institutions
With thanks to www.factcheck.org

Създай

1

Да си разменим ролите! **Нека всеки от вас да напише една истинска и една фалшива новина** на лист хартия. Не казвайте един на друг коя е! Прочетете новините си и се опитайте да познаете! Кои елементи на новините помогнаха да ги разпознаеш и кои те заблудиха?

Сподели новините ви с връстниците си или у дома. Виж дали те могат да различат коя новина е истинска и коя - фалшива. Накрая им разкрий как са могли да го забележат.

2

Ако сега имаш повече точки от тези на плаката, **направи картичка с твоя съвет за разпознаване** на фалшиви новини.

Помисли

Накрая, обсъдете следните въпроси с приятеля/ката си:

Беше ли трудно да се напишат фалшивите новини? Защо?

Какви мислиш, че може да са последиците от новините, които си създаде/а?

Как се чувстваш, когато си отговорен/а за изпращането на новини, които заблуждават другите, може би дори ги обиждат или застрашават?